No. 1816 **Zaterdag 19 October 1918.** **35ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN HET BLAD
Waterkant No 4 Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Over een bestaansrecht.

III.

Thans willen wij een antwoord geven op het door veelvuldig gebruik versleten gezegde: „de kloosterlingen zijn voor de maatschappij van geenerlei nut." Zoo redeneeren vele menschen, die naast de productieve krachten slechts een plaats in het maatschappelijk leven willen zien ingeruimd aan hen, wier arbeid op sociaal terrein direct ten bate komt van het algemeen belang. Monniken, zoo redeneeren zij, zijn nietsdoeners, egoïsten, die, uit vrees voor het dadeneischend leven, zich verschuilen achter de hooge kloostermuren; menschen die onder kracht- en talentverspilling zich opsluiten in een muffe cel en daar een soezend en versuffend Boedah-leven slijten in plaats van hun energie aan het menschdom dienstbaar te maken.

Anderen strijken de hand medelijdend over hun hart; zij vinden den kloosterstaat op zich zelf niet verkeerd, doch meenen hem als te verouderd, buiten den tijd. Het monnikendom, goed voor de middeleeuwen, heeft zichzelf overleefd. In onzen modernen tijd moet er gearbeid worden met volle kracht, moet men zijn gansche persoonlijkheid in het openbaar leven werpen. En met de Schriftuur in de hand, waaraan zij het bekende „Bid en Werk" ontleenen, trachten zij aan hun meening noch een schijnglans van kracht en bevestiging bij te zetten.

„De kloosterlingen moesten niet of niet meer bestaan, omdat zij niet arbeiden voor en derhalve niet nuttig zijn aan de maatschappij.

In de volgende regelen hopen wij het tegendeel overtuigend te bewijzen.

De kloosterlingenorden worden onderscheiden in twee categorieën: de contemplatieve, die een beschouwend leven leiden en de actieve, wier doel is een werkzaam aandeel te nemen in de heiligmaking der menschen. De kloosterlingen der eerste soort, die slechts weinig orden omvat, brengen hun leven grootendeels door in gebed, ofschoon zij zich ook met studie of handenarbeid bezighouden. Afwisselend zingen zij den lof des Heeren, overwegen de eeuwige waarheden Gods en veredelen zij hun geest met de wijsheid en wetenschap der menschenkinderen of zorgen voor een gezonde lichamelijke ontwikkeling door huisarbeid of werkzaamheden op het veld.

Het „bid en werk" beoefenen zij trouwer dan degenen, die een verzuim hieromtrent in hen laken en bij wie de zucht naar genoegens beslag legt op den tijd, dien de bestaansstrijd hun nog overig laat.

Moest de wereld den religieuzen niet dankbaar zijn voor hun haast eeuwigdurend gebed? Vooreerst vormen zij daardoor een stand, die zich speciaal bezig houdt met God, Hem looft en prijst om Zijn scheppingsdaden, Hem dankt voor Zijn verheven zegeningen, kortom aan den Heer en Meester over de aarde en de levende schepselen den cijns van hulde biedt, welken de wereld Hem schuldig is.

En hierin vertegenwoordigen de kloosterlingen de niet–biddende wereld, vullen zij het ondankbare verzuim aan van lauwen en godsdiensttragen, die geen tijd vinden om zich bezig te houden met het eenig noodzakelijke.

De religieuzen leggen hun gebeden niet vast aan de uren van den dag. Ook dan, wanneer de duisternis over de aarde zweeft en als met een zwarten mantel alle ongerechtigheid bedekt, ook dan klept de kloosterklok ter aanbidding. In die uren, wanneer de eene helft der wereld rust na de vermoeienissen van den dag en de andere in zondige geneugten den God des Hemels grievend beleedigt, verlaat de kloosterling zijn harde legerstede om in de nachtelijke stilte voor het Tabernakel eerherstel te brengen aan den Oneindig-Hooge voor de grove misdaden van losbandigheid, die de menschheid bedrijft. Dáár smeeken zij, dat God Zijn straffende hand weerhoudt en de wereld spare, dat Hij zegeningen blijve storten over de aarde; dáár bidden zij voor het heil van hunnen evenmensch, voor de berouwvolle bekeering der zondaren, voor den veiligen terugkeer der afgedwaalden; dáár doen zij den Hemel een heilig geweld aan, opdat deze een lichtstraal van het ware geloof zende in het verstand van hen, die ronddwalen in de duisternis van heidendom en valsche leering, die nederzitten in de schaduwen des doods.

En voor denzelfden troon van den strengen Rechter neergeknield, heffen zij hun smeekende armen omhoog om genade voor de vijanden der Kerk, voor de vervolgers van het christendom, voor hen die met duivelschen haat lostrekken op de katholieke Kerk en bidden zij ook om vergeving voor de lasteraars der religieuzen, voor al degenen, die gelijk Dr. Mink, „niet weten wat zij doen."

Ontzaglijk groot en ontelbaar zijn de gunsten, waarmede God op de voorbede Zijner maagdelijke beminden de wereld heeft overstroomd, zonder dat deze de reden van Gods goedheid besefte; onnoemelijk veel kwaad hebben de getrouwen des Heeren van de wereld afgewend door hun aanhoudend en vurig gebed en God zelf alleen weet, wat het lot der wereld zou geweest zijn, wanneer niet de boete en versterving der kloosterlingen Zijn rechtvaardigen toorn hadden gestild.

Doch de plicht der wereldlijke dankbaarheid, die dikwerf zoek is, moet zich nog over meer werkdaden der kloosterlingen uitstrekken. Want ook de wetenschap, door de kloosterlingen beoefend, heeft een groot gedeelte van haar vooruitgang aan de monniken te danken. Behalve de godgeleerdheid en wijsbegeerte, waarin zij uitblonken vonden de natuurwetenschappen, de genees- en artsenijkunde, historie en geographie in hen ijverige beoefenaars. De getuigenis van den anti-katholieken Lerroux in zijn boek „Du Christianisme," dat de beschuldigers van het Katholicisme, als zou dit de duisternis en de onwetendheid begunstigd hebben, dwazen en onwetenden zijn, mag men op de eerste plaats als een eerherstel aan de kloosterlingen aanvaarden.

De ruim dertien eeuwen bestaande Orde van St. Benedictus, de Dominikanen en Franciscanen uit het begin van 1200 stammend, de paters Jesuïeten, wier Sociëteit omstreeks 1540 is gesticht, hebben zich op wetenschappelijk gebied een roemrijken naam verworven en hun respectievelijke Orden met luister omhangen.

Met hoeveel ijver en geduld hebben niet de zonen van St. Benedictus, gebogen over hun eenvoudige studeertafel, de handschriften der oudheid, waaraan de motten de verwering der eeuwen reeds hadden geknoeid, ontcijferd. Hoe hebben zij hun tijd nuttig doorgebracht met het overschrijven en vertalen van documenten en lijvige folianten toen de boekdrukkunst nog niet bestond en aldus aan het nageslacht de resultaten der oude wetenschap overgeleverd.

En nog voor een tiental jaren heeft de roemrijke Paus Pius X z. g. de uitgave der Bijbelvertaling in verband met de werken van St. Hieronymus aan deze contemplatieve monniken opgedragen.

Met de Benedictijnen wedijverden gedurende de middeleeuwen de Dominicanerorde in de beoefening der wijsheid. De studie der Theologie, op een degelijke schriftuurkennis gegrondvest en voorafgegaan door een jarenlang beoefenen der Wijsbegeerte, omvatte hun beschouwend leven en in deze leerschool diepten zij de wetenschap op voor hun later werkzaam leven. De grootste Godgeleerde, dien de wereld heeft voortgebracht, de H. Thomas van Aquino, heeft den uitslag zijner studies vastgelegd in een menigte geschriften en boeken, waarvoor de volgende eeuwen hem dankbaar zijn geweest en zijn zelf opgebouwde Theologieleer naast zijn philosophische beginselen zijn door de laatste twee Pausen als verplichte leiddraad voor die studievakken aangewezen. En steeds heeft de Dominicaansche school dit kostbaar erfstuk van haar meester ongeschonden bewaard en gedurende de volgende eeuwen het philosophisch en theologisch systeem van den „geleerdste onder de Heiligen" en den „Heiligste onder de geleerden" verder uitgebouwd. Boeken zou men kunnen vullen met de lofprijzingen, aan St. Thomas toegezwaaid, door allen, (ook ongeloovigen) die met zijn werken hebben kennis gemaakt.

De leermeester van den Aquiner, de Zalige Albertus Magnus, uit het Keulsche Dominicanenklooster, heeft den grootsten tijd van zijn 83 jarig leven aan de beschouwing toegewijd.

Zijn levensbeschrijvers verhalen ons, dat hij slechts twee tot drie uren aan den slaap afstond. Welk een reusachtigen studiearbeid hij wist te verzetten blijkt uit zijn lange rij werken op wijsgeerig-theologisch terrein, en op het gebied der wis- en natuurkunde. Algemeen zag men hem aan als een toovenaar, dien men tijdens zijn physische proeven liefst maar ontweek.

Hoe heeft behalve de theologie, door den H. Bonaventura vooruitgebracht, de mystiek niet een hooge vlucht genomen in de Serafijnsche Orde van den H. Franciscus. Wat een rijkdom van bespiegeling hebben zij verworven, tot welk een hoogen trap van beschouwing wisten zij op te klimmen in die verheven sferen, hun kennis van het bovennatuurlijke verdiepend. Welk een vrome, van gloedvolle bezieling sprankelende gedachten hebben zij neergeschreven, aan de In-geloovige ziel een machtig middel nalatend om op te stijgen naar een hooger leven!

Ook de Sociëteit van Jesus heeft op studiegebied een goeden naam. De Duitsche Evangelische predikant Wilkens schreef het vorig jaar in zijn uitgegeven dagboeken over haar: „De wetenschappelijke glans, dien zij thans bezit, overtreft nog verre dien, welke haar in de 17e eeuw overstraalde. In Bijbeluitlegkunde, leerstellige Godgeleerdheid, geschiedenis der godsdienstwetenschap zijn de ongeloovige Protestantsche theologen door hen ingehaald." Iedereen kent het college der Bollandisten, ijverige textcritici en geschiedvorschers. Stoere werkers op natuurwetenschappelijk gebied, hebben zij te Manilla op de Philippijnen een metereologisch observatorium opgericht, waar hun sterrenkundige studiën hoog staan aangeschreven. De Vaticaansche sterrenwacht, waarvan verscheidene paters Jesuïeten directeur zijn geweest, geniet een wereldvermaardheid wegens de door haar ontsluierde geheimen der hemellichamen en nog dit jaar schreef een zekere Van Olst in de „Nieuwe Amsterdammer" een stuk vol lof over de sterrenwacht aan het St. Ignatiuscollege te Amsterdam.

Legio zijn de uitvindingen, door de monniken tijdens hun beschouwend leven gedaan. Wij kunnen ze niet allen opnoemen — ofschoon het de moeite waard zou zijn, — doch melden slechts de voornaamste. Alcuïnus vond den uitleg van het tijdelijk eclipseeren der planeten, Albertus de Groote vônd het arsenicum en zink uit andere metalen, maakte tevens talrijke wetten voor het geluid en de beweging; Berthold Schwarz vond het buskruit uit, Richard Waddingfort het eerste astronomisch uurwerk, Gerbertus (later Paus Silvester II) de raderuurwerken, Spina de brilleglazen, Basilius Valentin paste het eerst de scheikunde toe op geneeskundig gebied, Calvius verbeterde den verwarden Juliaanschen kalender, Toscarini vond met Kardinaal Cusa de leer, dat de aarde om de zon draait, waarop Galileï later heeft voortgebouwd; de Gusmas deed de eerste proeven met een luchtballon, Kircher vond den tooverlantaarn uit, Grimaldi de straalbreking van het licht; aan Capani dankt men de kunst om edelsteenen te snijden en te slijpen, aan Johannes Butéon de teekens, in de algebraïsche wiskunde gebruikelijk, Boscovich vond het meten van den keerkring der planeten.

Een uitvinding van nog zeer jongen datum dankt de wetenschap aan den Jesuïet Calhoun, leeraar aan de Loyola-Universiteit te Baltimore. Hij vond een formule voor de bereiding van glycerine, noodig voor de vervaardiging van krachtige ontploffingsstoffen. De nieuwe formule, bij wier aanwending de glycerine in onbeperkte hoeveelheid kan worden bereid, brengt den prijs, die 7½ dollar per gallon bedroeg, op slechts 30 cent.

De vaderlandslievende Jesuïet zond zijn gevonden formule als geschenk aan het Amerikaansche Ministerie van Oorlog.

Behalve de religieuzen-uitvinders, zijn er nog talrijke kloosterlingen, die de uitvindingen, door anderen gedaan, wetenschappelijk hebben uiteengezet en tot een systeem opgebouwd. Ook aan hen is de wetenschap veel verschuldigd.

Wij hebben thans gezien, wat de beschouwende kloosterorden en de werkende, voor zoover deze de beschouwing ook als deel van hun levensprogram bevatten, voor nut hebben ten opzichte van de maatschappij. De „luiaards" en „niets-doeners" in de kloosters zijn thans ontmaskerd. Eerlijke lieden zullen, zoo noodig, hun oordeel over hen veranderen, maar kwaadwilligen herhalen steeds luider de oude, vaak weerlegde opwerping. Op hen is toepasselijk het spreekwoord van den hond en een

HET KAPITOOL.

Washington is de trots der Natie. Iedere Amerikaan weet, dat het de mooiste stad der wereld is. Ze gaan er groot op en beschouwen het als een dure plicht van den vreemdeling, dat wereldwonder te gaan zien.

Washington is een tuinstad, een groot villapark, een reuzenmuseum der klassieke oudheid. De vermaardste gebouwen van Roemeinen en Grieken vindt men er terug. Niet zoo maar slaafs nagevolgd, doch gemoderniseerd, veramerikaanscht.

Lijnen en teekeningen zijn aan de Klassieken ontleend, de Amerikaan gaf er zijn reuzenafmetingen aan, vereenigde tien, twintig tempels tot één geheel.

De nieuwere vindingen en hulpmiddelen der techniek werden benut en aldus werd iets speciaal Amerikaansch geschapen, groot en grootsch klassiek.

Het Kapitool, het vereenigingsgebouw van het Congres, is van dit alles een zeer sterk sprekend voorbeeld.

Heel het *Forum Romanum* werd in dat éène gebouw vereenigd, en misschien nog veel meer.

Het beslaat 3½ acre, is 751 voet lang en 350 breed, 287 voet hoog.

Het werd gebouwd op een heuvel, domineert heel de stad en vormt er het natuurlijk middelpunt van.

Toch heeft men zich bij den bouw vergist. De hoofdingang ligt Oost, omdat men zich in 1793, toen President WASHINGTON den eersten steen legde, de uitbreiding der stad Oostwaarts gedacht heeft, terwijl de straten zich later naar het Westen verlengden.

Een zeer gelukkig gevolg had echter deze vergissing.

Nu kon het Kapitool zich machtig verheffen, lengte en breedte der vele gebouwen ruim uitmetend over het prachtig plein, en, op behoorlijken afstand in volle grootheid uitkomend, heerlijk worden genoten.

Genoten, ja, want het Kapitool is architectonisch schoon, ondanks de drukke menigte gebouwen tot één geheel vereenigd. Men kan zien, dat het gegroeid is met den tijd, uitgebreid en vergroot werd overeenkomstig de behoeften.

Maar toch het zweemt naar eenheid. De open zuilengalerij rondom de drie hoofdgebouwen, de rijzige koepel, zich hoog verheffend in het midden, vrij steunend wederom op open zuilenrijen, ze trekken de lijnen samen, doen ze doorloopen, maken er één geheel van. Grieksch, Romeinsch zijn de portieken en arcaden, Middeleeuwsch het koepelgewelf, maar het geheel, uit smetloos wit marmer en zandsteen opgetrokken, bekroond met de gewapende vrijheid, een beeld vol majesteit, het is wel de zang der zuilen ter eere der Amerikaansche vrijheid. Geen gesloten deuren en vensters, of versterkend traliewerk, maar open galerijen, vrij- en toegang gevend aan eenieder die wil toetreden tot de eenheid, beschermd en verdedigd door het Congres. Breede trappen met terrassen loopen naar de portieken, van alle kanten kan men het Kapitool benaderen.

Wij voelen nog te weinig democratisch, gaan den koninklijken weg klimmen langs den middelste statietrap naar den hoofdingang om door deze zuilenrijen de rotonde onder den koepel te bereiken.

Wij bevinden ons in het hart der Vereenigde Staten.

De aftredende en nieuw gekozen President ontmoeten elkander hier. Hier wordt de eed op de Constitutie afgelegd. Van hier uit krijgen de staatsstukken kracht van wet, hier ook zou volgens het oorspronkelijk plan de groote Washington worden begraven.

Want hier ook ziet men zijn verheerlijking.

In het gewelf van den koepel wordt Washington afgebeeld, gezeten te midden der 13 allegorische figuren der verschillende Uniestaten van zijn tijd. Als Jupiter op den Olympus troont hij daar tusschen vrijheid en overwinning. Men ziet het: een trouwe navolging der Grieksche en Romeinsche klassieken! Nog vóór dat de gids het zeide, dacht ik aan het Pantheon van Rome. Met dit verschil, dat te Rome het Pantheon geen dak heeft, wat in het zonnige Zuiden minder noodig schijnt, maar in het ruwe Noorden moeilijk gemist kon worden. Langs den koepellijst bewondert men in fresco's de geheele ontwikkeling der geschiedenis van de Vereenigde Staten. De opkomst der nieuwe wereld, het verval der Indianen en Roodhuiden. De arabesken langs de Friezen zijn wonder rijk aan nationale motieven, Indianen- en arenden, portretten van Columbus, etc. De voormannen van Amerika's grootheid staan uit marmer gehouwen voor de kolommen. Ook de bronzen deuren, zoo menigvuldig in Italië's oude gebouwen, treft men in het Kapitool aan. Het zijn meesterstukken van drijfwerk, met een schat van miniatuurtafreelen in haut relief, Columbus' ontdekking verheerlijkend.

De nationale beeldengalerij, aan de rotonde grenzend, geeft aan alle Staten het recht twee zijner grootste mannen hier in marmer te vereeuwigen. Met genoegen zagen we o.a. ook het standbeeld, door Wis-

stok. In verband hiermede deelen wij de ondervinding mee van een kloosterling, die het zelf aan ons verhaalde.

Op zekeren dag stapte hij uit den trein. Aan een toeschietenden sjouwerman zeide hij beleefd, zijn valies zelf wel te kunnen dragen. „Hij gunt den man zelfs geen dubbeltje," werd er in zijn nabijheid gemopperd. Een anderen keer liet hij zoo'n witkiel het pakje over. Toen werd er geroepen: „Kijk dien luiaard eens; anderen moeten nog zijn bagage dragen."

Een andere maal zullen wij de actieve orden beschouwen en zien of deze ook op eenige punten voor de maatschappij „nuttig" zijn.

Verordening tot aanvulling der koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1919.

I.

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk gebleken is de verordening van den 24n Mei 1918 (P. B. 1918, No. 32), waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1919 aan te vullen, heeft de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad en gelet op de tweede zinsnede van artikel 50 van het Regeeringsreglement dezer kolonie, een verordening vastgesteld, waaruit wij het volgende lichten.

Tusschen de onderartikelen 62 en 63 in artikel 1 van de verordening d.d. 24 Mei 1918 worden twee nieuwe onderartikelen ingevoegd, luidende:

„Artikel 62bis. Duurtebijslag voor de burgerlijke ambtenaren en beambten, alsmede voor het onderwijzend personeel aan de bijzondere scholen f 54000."

„Artikel 62ter. Duurtebijslag voor in Nederland met verlofbezoldiging, op wachtgeld of met pensioen vertoevende burgerlijke ambtenaren en voor pensioen genietende, mede in Nederland vertoevende, weduwen of weezen van burgerlijke ambtenaren f 6000."

Tusschen de onderartikelen 133 en 134 wordt een nieuw onderartikel ingevoegd, luidende:

„Artikel 133bis. Kosten van het opnemen en in kaart brengen van het eiland Saba f 1250."

Tengevolge van de aangebrachte wijzigingen worden de totalen van de volgende afdeelingen der voornoemde begrooting op twee plaatsen gewijzigd en gelezen als volgt:

Afd. I. Algemeen en gewestelijk bestuur f 186,367.
Afdeeling II. Rechts- en politiewezen f 177,369.

Afd. IV. Geldelijk beheer	f 215,067
Afd VI. Landbouw	60,250
Afd. VII. Openb. gezondh.	199,178
Afd. VIII. Openb. werken	477,169

Het eindcijfer der begrooting wordt gebracht op f 1,812,556. (Een millioen, acht honderd en twaalf duizend, vijf honderd zes en vijftig gulden.)

In een Memorie lichtte de Gouverneur zijn verordening aldus toe:

De bedragen, uitgetrokken op de begrooting voor 1919 voor voedergelden van de gezaghebbers, districtmeesters, gouvernements-geneeskundigen, enz. zijn gebleken te laag te zijn. Voor een behoorlijke uitoefening van hun dienst zijn genoemde ambtenaren dikwijls verplicht voor hun vervoer zooveel uitgaven te doen, dat zij een niet onbelangrijk deel van hun inkomen op de vervoerkosten moeten toeleggen. In verband daarmede is ondergeteekende dan ook verplicht geweest aan verscheidene hunner tijdelijk verhoogd voedergeld toe te kennen.

Wil men deze ambtenaren behoorlijk vergoeden wat zij aan vervoerkosten uitgeven, dan moet men hun niet alleen betalen wat hun het onderhoud van een paard of paard en rijtuig of automobiel kost, maar ook, wat zij daarop jaarlijks moeten afschrijven, om de kosten van aanschaffing vergoed te krijgen.

Bij het toekennen der vergoeding dient er ook op gelet te worden, of die vervoermiddelen gebruikt worden enkel, of ten minste zoo goed als geheel, in dienst van het gouvernement, dan wel, of ze ook gebruikt worden voor ander doeleinden, b.v. bij doktoren, voor het bezoeken van hun particuliere patiënten.

Een billijke vergoeding acht ondergeteekende:

a. voor de districtmeesters op Curaçao, voor de gouvernementsgeneeskundigen in de buitendistricten van Curaçao en voor de gouvernements-geneeskundigen op Aruba en Bonaire, die of wel een rijtuig met twee paarden of een automobiel moeten houden en die vervoermiddelen zeer veel in dienst van het gouvernement moen gebruiken f 900

b. voor de gouvernements-geneeskundigen te Willemstad, die een paard en rijtuig of een automobiel kunnen huren en die vervoermiddelen ook dikwijls voor andere doeleinden gebruiken f 500

c. voor de gezaghebbers van Aruba, Bonaire en St. Martin, den leider van de strooihoedenvlechtnijverheid en den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, die een paard en rijtuig dienen te houden f 700

d. voor de gezaghebbers van St. Eustatius en Saba, voor de gouvernements-geneeskundigen op die eilanden en op St. Martin, voor den districtmeester op Aruba, voor den officier van justitie op St. Martin, voor de ontvangers op Aruba en Bonaire, voor een commies der belastingen op Curaçao en een op Saba en voor den opzichter bij openbare werken, die met het houden van een rijpaard kunnen volstaan f 400

e. voor den landbouwkundige, die een rijtuig met twee paarden dient te houden, doch het voer dier paarden grootendeels op gouvernements grond kan vinden f 500.

Verscheidene artikelen van genoemde begrooting, waarbij voedergelden zijn uitgetrokken, worden op grond van het vorenstaande voor eene verhooging voorgesteld.

Voor de verhooging van de voedergelden van de volgende ambtenaren wordt aangevraagd f 2070, te weten:

van den gezagh. van Aruba	f 350
„ „ „ „ Bonaire	350
„ „ „ „ St. Martin	450
„ „ „ „ St. Eustatius	150
„ „ „ „ Saba	1[illegible]
„ 2 districtmeesters op Curaçao elk f 200	400
„ 1 districtmeester op Aruba	220
Samen	f 2070

DE OORLOG.

Maandagmorgen vloog het bericht door de stad en over ons eiland: „Duitschland heeft de vredesvoorwaarden aangenomen." Men kon het niet gelooven en toch, toen de telegrammen bekend werden, stond het er, ofschoon de wijze van inkleeding nog aan een slag om den arm doet denken. De vorige week schreven wij: „Tenzij Duitschland uitgeput of totaal overwonnen wordt, zal het de zware eischen aangaande Polen en Elzas-Lotharingen niet aannemen." Wij gelooven thans aan een uitputting, die na 4 jaar strijden tegen de geheele wereld te begrijpen is en waarvan 't geheimvreemde alleen was, dat zij niet veel eerder is gekomen. Uitgeput op 't gebied der voedselvoorziening, nu de verwachte voorraden uit het Oosten niet binnenkwamen; uitgeput in gezonde finantiënpolitiek, nu voor de telkens hoogere oorlogsleeningen, die gevraagd worden, geen voldoende dekking kan worden gewaarborgd; uitgeput misschien in krachtig menschenmateriaal tegenover den aanwassenden stroom van Amerikanen; uitgeput in vertrouwen op een overwinning of zelfs op een te bereiken evenwichtsbalans, nu in Frankrijk, Servië en Palestina niets dan nederlaag en terugtocht valt te boeken.

Er is intusschen in Duitschland iets geschied achter de schermen der hooge politiek, wat wij nu nog niet weten. De democratiseering van het land, die als eerste vrucht een volksbestuur, een Ministerie van volksgekozenen afwierp, (wij maakten er vorige week reeds melding van) is meer dan een voorspel tot vredesonderhandelingen een gevolg geweest van nog omsluierde gebeurtenissen. In den gehouden kroonraad, waar het wel wat rumoerig zal zijn toegegaan, is over het toekomstig lot van Duitschland beslist, maar de factoren, uit wier beschouwing de thans gevolgde richting is gegroeid, zijn nog niet aan de buitenwereld bekend gemaakt. De plotselinge bestuursvervorming, waarvoor men in vredestijd tientallen van jaren had moeten werken, waarborgt echter den ernst van den toestand.

En nu de aanneming van Wilson's voorwaarden. In Amerika zelfs kon men het niet gelooven, men stond er verstomd van, gelijk de kranten melden. Geen wonder dat men zocht naar diplomatische handigheden in Duitschlands nota en naar, gelijk wij het boven noemden, „een slag om den arm."

Washington zeide dan ook, dat Duitschland de voorwaarden *schijnt* aangenomen te hebben. De korte inhoud van de nota klinkt als volgt.

Duitschland verklaart de voorwaarden van Wilson, neergelegd in zijn verklaringen van 8 Jan. en volgende over een rechtvaardigen en duurzamen vrede aan te nemen en de vredesdiscussies zullen daarom alleen loopen over de practische toepassing dier voorwaarden. Het hoopt, dat de geallieerden zich bij Amerika zullen aansluiten ten opzichte dier condities. Aangaande den wapenstilstand verklaart de Duitsche Regeering in harmonie met die van Oostenrijk-Hongarijë, dat het bereid is zich aan de voorstellen van Wilson betreffende de gebiedsontruiming aan te passen. Voor het regelen dezer ontruiming verzocht zij een gemengde commissie. Verder vermeldt de nota nog, [illegible] de tegenwoordige Duitsche Regeering, [illegible] volle [illegible] verantwoor[illegible] draagt [illegible] vredes [illegible] goed [illegible] meerderheid van den Rijksdag. De Kanselier, die spreekt in [illegible] van het Duitsch bestuur en van het Duitsche volk, wordt in deze daden ondersteund door den wil van genoemde meerderheid.

Wilson antwoordde daarop, dat noch hij noch de Regeering der Ver. Staten voor de toestemming der geallieerden in een wapenstilstand kon instaan, zoolang Duitschland voortgaat met onwettige en onmenschelijke daden te bedrijven, zooals de onderzeeërsoorlog, het verwoesten en verbranden der steden en dorpen op hun terugtocht. Bovendien kon hij aan de geallieerden geen voorstel tot wapenstilstand overbrengen, zoolang Duitschland nog met krijgstroepen op overrompeld gebied stond. Ook wenschte hij, om niet in een val te loopen, duidelijk te weten met wien hij nu eigenlijk te doen had. Dit is natuurlijk van gewicht voor de bepaling en het karakter van voldoening betreffende de waarborgen.

Men ziet het, hoe voorzichtig de President zich op het vredespad beweegt, voetje voor voetje, overal rondziende om niet in een klem te stappen. Nu is ons één ding niet duidelijk.

Duitschland moet eerst alle bezet gebied ontruimen (ook Elzas-Lotharingen, lazen wij ergens); daarna misschien wapenstilstand. Deze kan afspringen; 't gebeurt meer en is ook met Rusland geschied. Dan staan de geallieerden overal aan de grenzen van Duitschland in de prachtigste conditie, zoowel bij de onverdedigde Rijnprovincie als in den Elzas, aan — ja over den Rijn.

De verleiding, door landhonger opgewekt, kan wel eens zoo sterk worden, dat zij ten gunste van zulk een voordeelig uitstapje verder Duitschland in, van nadeeligen invloed op de onderhandelingen tijdens den wapenstilstand kon zijn. Plastisch uitgedrukt komt het dus hier op neer. Tegen Duitschland zegt men; Eerst heelemaal in je eigen land terug en je vuistpanden gewillig afgeven. Wij komen dan met onze zware kanonnen en massa troepen aan je grenzen liggen. Neem je niet alles aan, wat wij eischen, dan laten wij den wapenstilstand afspringen en vallen je land binnen.

Zoo handelt men met iemand, die zich op genade of ongenade over geeft. Of dit aan een „rechtvaardigen" en vooral „duurzamen" vrede zal ten goede komen, betwijfelen wij.

Het antwoord van Duitschland is tot nu toe nog niet ingekomen. Havas, die het reeds schijnt gelezen te hebben, meldt uit Parijs (waar begrijpelijkerwijze groote vreugde heerscht) dat het niet categorisch, niet strikt juist en oprecht is, zelfs niet vasthoudt aan de boodschappen van den president. Het neemt deze slechts aan als *basis* voor den vrede, waarover dus nog te praten valt en behoudt zich voor om te onderhandelen over de wijze van toepassing. 't Is een veinzen van aanname alleen met het doel de operaties, voor hem noodlottig, te doen ophouden.

Aldus Havas. Wij wachten liever het antwoord zelf af om daarover een oordeel te vellen. Havas heeft zich nog wel eens meer vergist.

Van de gebeurtenissen op het oorlogsterrein melden wij, dat de Franschen de vesting Laon hebben genomen, waar de bevolking hen begroette met een: „Leven de bevrijders." De Amerikanen rukken op tegen de Duitsche stellingen ten W. van de Maas doch ondervinden veel tegenstand, de Franschen bezitten het bosch van St. Gobain thans geheel en staan op de linie Laon-La Fère. De Engelschen hebben hun stellingen tot op 2 mijl afstand van Rijssel, een gewichtige stad uit strategisch oogpunt voor geheel Noord Frankrijk, weten vooruit te schuiven. In Vlaanderen gaan de troepen van Haig, in combinatie met Franschen en Belgen, ook vooruit, namen Menin en Thourout, maakten 10.000 gevangenen aldaar, terwijl zij hierdoor de Duitschers gedwongen hebben veel troepen van de Vlaamsche kust weg te halen en het N. W. gedeelte van België te ontruimen.

In Albanië trekken de Oostenrijkers terug, van drie kanten bedreigd: in het Z. door de Italianen, in het O. door de Fransch-Servische legers, terwijl Montenegrijnsche benden hen in 't Noorden aanvallen.

De Serviërs namen Nisch.

Hongarije beleeft weer eens 'n Minister-crisis. Dr. Wekerlé, Min. Pres. heeft bij Keizer Karel zijn ontslag ingediend. De Donaumonarchie zal van President Wilson een apart antwoord op haar met Duitschland saamgezonden vredesnota ontvangen.

Turkije heeft door middel van Spanje eenzelfde nota bij Wilson ingediend.

De berichten over Hindenburg en Lüdendorff's val, over de ziekte van den Duitschen Keizer zijn niet te controleeren.

Een Amerikaansche (ex-Duitsche) Oceaanvaarder groot 22 600 ton en beladen met troepen, is in een Atlantische haven gezonken voordat het schip zee koos.

Nog een treffend berichtje.

De Duitsche aanvoerder von Lettow, die de Germaansche troepen commandeert in Oost-Afrika, de eenigste Duitsche kolonie, nog niet geheel door de Entente in bezit genomen, krijgt mooie pluimpjes van zijn tegenstanders om zijn handig manoeuvreeren met een handvol trouwe strijders. Vier jaar lang heeft hij geen hulp en steun ontvangen uit het „groote vaderland" en nog steeds weet hij den strijd gaande te houden.

Voorwaar een eeresaluut waard.

Nederland.

Uit de Hollandsche couranten, welke wij ontvingen en die loopen tot 7 September, kunnen wij de reden van den langen kabinetscrisisduur opmaken. Mgr. Dr. Nolens heeft, na op voor hem onoverkomelijke moeilijkheden te zijn gestuit, aan H. M. om ontheffing van de formatie-opdracht verzocht. Daarna is Jhr. de Savornin Lohman aangezocht, doch deze meende om zijn hoogen leeftijd geen portefeuille te kunnen aanvaarden en vroeg daarom ook om ontheffing van de opdracht. Na hem werd oud-minister Colijn ten paleize ontboden doch ook deze had groote bezwaren om een Ministerie te vormen.

Ten slotte ontbood H. M. Jhr. Mr. C. Ruys de Beerenbrouck, Commissaris der Koningin in Limburg. In grootsche offervaardigheid nam hij de opdracht aan, en hem is het gelukt, de Ministers bijeen te brengen. Afstand doende van zijn hoogen post, die hem nog slechts kort geleden is opgedragen en waardoor hij een der heerlijkste idealen had bereikt, n.l. op groote schaal te kunnen werken aan het heil van zijn dierbaar Limburg, heeft hij een verheven daad van vaderlandsliefde gesteld en getuigenis afgelegd van het diepe verantwoordelijkheidsgevoel, dat hem bezielt.

De nobele karaktervastheid, de scherpheid van inzicht, de zich nooit verloochenende plichtsbetrachting geven ons den waarborg, dat de leiding bij jhr. Ruys de Beerenbrouck in *vaste* handen zal zijn.

Aangaande de crisis kunnen wij verder nog meedeelen, dat in een bijeenkomst van de ministers een breedvoerig Regeeringsprogram is vastgesteld. Over dit program zijn de Kamerleden der rechterzijde gehoord. Een voornaam punt van dit Program maakt ook uit een groote bezuiniging op de oorlogsuitgaven.

De oplossing der crisis heeft eenige vertraging ondergaan, doordat de eischen op de distributie- en crisisuitgaven onvereenigbaar waren met het finantieële program van den heer Trip, die zich voor de portefeuille van Finantiën had beschikbaar gesteld. Dientengevolge zag deze zich genoopt voor de portefeuille te bedanken.

De heer Alting von Geusau, hoewel niet ongenegen het departement van Marine eenige maanden ad interim te beheeren, verklaarde zich tegen de samenvoeging der beide departementen van Oorlog en Marine tot een departement van Landsverdediging.

Zoodoende moest op het laatste oogenblik nog, zoowel voor Finantiën als voor Marine een nieuwe Minister worden gezocht.

Uit dit alles blijkt wel, met welke ontzaglijke moeilijkheden de samenstelling is gepaard gegaan. Maar tevens, dat in het nieuwe Kabinet een vaste lijn zal gevolgd worden, die van te voren nauwkeurig is vastgesteld.

Op het oogenblik, dat onze bron

---

consin ingezonden, van den Jezuiet Pater JAMES MARQUETTE, die den Mississippi ontdekte.

De nationale beeldengalerij, een der schoonste zalen van het Kapitool, is een trouwe navolging van een Grieksch theater.

De Hall heeft deze eigenaardigheid, ook in Moorsche bouwwerken veelvuldig voorkomend, een geheel buitengewone acoustiek rijk te zijn. Men behoeft slechts nauw hoorbaar te fluisteren om door zijn vriend aan den anderen kant duidelijk verstaan te worden.

Heel aardig voor bezoekers, maar erg lastig, dunkt me, voor geestdriftige sprekers.

De zaal der Afgevaardigden wordt U als onovertroffen in de wereld aangekondigd; zij is 139 voet lang, bij 93 breed en 30 hoog.

De praktische Amerikaantjes zullen hun eigen volksvertegenwoordiging wel zoo doelmatig mogelijk hebben ingericht. Daarbij, de afgevaardigden zitten zelf aan het laadje, zij hebben het geld maar voor het grijpen, wat zou hen dus beletten hun zaal onovertroffen te maken?

We gelooven dus, dat het ook werkelijk zoo is.

Hoeveel afgevaardigden er zijn, weet ik niet; me dunkt er is daar wel plaats voor ± 500. In halve cirkels staan de lange banken rond den marmeren sprekerstribune en den voorzittersstoel. Iedere afgevaardigde heeft zijn naam gegraveerd in een zilveren plaatje op zijn lessenaar vóór hem.

Op een voetstuk naast het voorzittersgestoelte staat een ebonieten pijlenbundel door zilveren banden samengehouden, met een zilveren arend, rustend op een zilveren wereldbol, als bekroning. Deze pijlenbundel herinnert al heel sterk aan de Romeinsche Magistraten, de Sergeant-at-Arms aan de Romeinsche lictoren, de pijlendragers.

Deze pijlenbundel staat als er zitting is, en ligt als de zitting is gesloten, of zoo de afdeelingen vergaderen. Op de ruime galerijen, van oploopende banken voorzien, is plaats genoeg voor een kleine duizend belangstellenden.

De Pers heeft een afzonderlijke plaats, evenals de officieele stenografen en verslaggevers.

De Senaatkamer is dito dito, alleen kleiner van afmetingen, terwijl ook nog de heeren Senatoren ieder afzonderlijk zitten, elk voor zijn eigen lessenaar, en niet broederlijk naast elkander, zeven op een bank, als bij de afgevaardigden het geval is.

Maar den voornaamsten indruk maakte toch het Hooge Gerechtshof, een betrekkelijk klein vertrek, imponeerend door strengen stijl.

De negen zetels der rechters achter groene tafel staan tegen een rij Grieksche zuilen, die aan het half ronde gebouw met zacht rondend gewelf, meer wijding geven en het stempelen tot een tempel der H. Justitia. Slechts een paar banken en stoelen ziet men binnen de halfronde balustrade, waarachter het publiek vrijen toegang heeft.

Een schuldige in dit rijk en deftig milieu voor de Hooge Heeren komend, moet zich wel dubbel schuldig gevoelen.

De Vice-President der Ver. Staten is voorzitter van den Senaat en heeft in het Kapitool een eigen vertrek, Presidents Kamer geheeten.

Men waant zich een oogenblik in een koninklijk paleis, zulk een weelde en rijkdom en kunst worden hier ten toon gespreid. Maar echt democratisch weer, de deuren staan wagenwijd op, een ieder kan er vrijelijk in blikken. Misschien was het zelfs geoorloofd die kamer binnen te treden, maar wij vroegen daar niet naar en gingen maar weer verder naar de publieke ontvangkamer, schitterend rijk ingericht, de marmeren kamer, uitsluitend ontvangzaal van de Senatoren; en verder langs verschillende gangen naar de kamers der Afdeelingen en van de Departementen. Iedere afgevaardigde heeft zijn spreekkamer in het Kapitool en zijn zit- en verblijfkamer in een afzonderlijk gebouw vlak bij het Kapitool gelegen en onder gronds ermee verbonden. Ook de Senatoren hebben een dergelijk afzonderlijk gebouw daar naast.

Als men nu nog weet, dat in het kapitool een postkantoor is en men op vier, vijf verschillende plaatsen zijn brieven kan posten in het gebouw zelf, dan zal men toch moeten toegeven, dat het Kapitool zeer doelmatig werd ingericht.

Zeer voldaan keert men na zulk een bezoek huiswaarts, vol eerbied voor den practischen zin der Amerikanen, iets meer voelend ook voor den democratischen geest, welke u hier overal tegen waait.

Opnieuw doorgaande onder den hoogen koepel komt men in de ruime voorhal tusschen de Corintische zuilen en daar ligt Washington in al haar schoonheid aan uw voeten. Het ruime plein is een weelderig plantsoen, vol van de schoonste sierplanten, bloemen en boomen. Wat een weelde, wat een rijkdom! Als Washington de trots der natie is, dan is het Kapitool wel de trots van Washington zijn. De prachtige omgeving verhoogt de schoonheid van het gebouw. De kapitolijnsche heuvel verheft zich fier in het midden der stad, zijn marmeren kroon hoog heffend in de lucht, bewondering afdwingend van heel de omgeving.

W.

„De Voorhoede" werd afgedrukt, was het nieuwe Ministerie gevormd, doch nog niet officieel in de Staatscourant bekend gemaakt. De namen kon het blad dus nog niet mededeelen. Alleen was het absoluut zeker, dat de namen der ministers, die aan het hoofd der twee nieuw te vormen ministeries, n.l. het ministerie van Arbeid en Sociale Wetgeving, en het ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, zullen optreden, niet tegelijk met het gezamenlijke ministerie in de *Staatscourant* worden bekend gemaakt.

Die nieuwe ministeries moeten eerst bij Koninklijk Besluit worden ingesteld.

Het zal dus nog de vraag zijn zegt het blad, of zij in hun nieuwe functie de plechtige opening der Staten-Generaal kunnen bijwonen.

Over de draadlooze verbinding van ons Moederland met Oost-Indië lazen wij, dat de heer E. F. W. Völter, rijksingenieur, een bezoek heeft gebracht aan het Katwijksche veld, nabij Apeldoorn, om te onderzoeken, hoe het Nederlandsche ontvang- en seinstation het beste ware te bouwen. Er bestaat n.l. plan, om deze installatie te maken te Hoog-Buurloo, dicht bij Apeldoorn.

Allereerst zal daartoe begonnen worden met het leggen van een spoorlijn naar Hoog-Buurloo, ten eerste voor het vervoer van de bouwmaterialen, doch tevens om eene blijvende verbinding tot stand te brengen met het draadloos station, waarvan de kosten geraamd worden op vijf millioen gulden.

Er zullen gebouwd worden een viertal opvangtorens, elk van 210 M. hoogte, benevens eene electrische centrale met grooter capaciteit dan eenige andere centrale in ons land bezit. Tevens is een gebouwencomplex ontworpen, bestaande uit verschei dene fabrieksgebouwen en arbeiders woningen.

Het draadloos station komt derhalve op een der hoogste punten van Nederland, n. l. op den Koelberg, die 86 M. hoog is, tusschen Hoog-Buurloo en de spoorlijn.

In Ned.-Indië worden de plannen uitgewerkt door den ingenieur M. Noppen, verbonden aan de Telefunken-Maatschappij te Berlijn.

Het Indische station zal verrijzen bij Bandoeng (Preanger), zoodat de afstand tusschen beide stations 11.000 K. M. bedraagt."

Uit Batavia was geseind, dat de zes Duitsche schepen „Silezia", „Uhenfels", „Gernis", „Westmark", „Castell Peleech" en „Linden" resp. groot 4489, 5577, 6550, 5870, 3464 en 4100 br. ton, thans zijn overgedragen aan de Rotterdamsche Lloyd, Holland-Amerikalijn en Kon. Hollandsche Lloyd, ter vervanging van de zes getordedeerde schepen „Noordedijk" en „Zaandijk" van de Holland-Amerikalijn, „Jacatra" en „Bandoeng" van den Rotterdamschen Lloyd en „Eemland" en „Gaasterland" van den Kon. Hollandschen Lloyd.

Zij zullen zoo spoedig mogelijk dokken in Soerabaya en Tandjong Priok.

De heer Rutgers, A. R. Kamerlid heeft een werkje geschreven: „Over de financieële gelijkstelling," dat zeer belangrijke, nieuwe gezichtspunten levert. Een volgenden keer hopen wij er iets over te zeggen.

Berichten uit de Kolonie.

Receptie.

Dinsdagavond hield Z. Excell. de Gouverneur een druk bezochte receptie ten Gouvernementshuize.

Wij wenschen den hoogen vertegenwoordiger onzer Regeering geluk met diens aanstaanden verjaardag, hopend, dat het Z. Excell. moge gegeven worden nog veel tot stand te brengen in het belang onzer kolonie.

Plechtige ontvangst.

De HoogEerw. Pater Theisseling, Generaal der Dominicanerorde en als zoodanig Algemeen Overste der in onze Kolonie werkende paters, is op zijn groote visitatiereis volgens de „Meb." den 19en Juni van Cordoba (Argentinië) te Buenos-Aires aangekomen en op buitengewoon plechtige wijze ontvangen.

Aan het station waren behalve de paters Dominicanen tegenwoordig de auditeur-secretaris der apostolische nuntiatuur Mgr. Elzandia, als vertegenwoordiger van den aartsbisschop; de oversten van de verschillende orden en congregaties, de ambassadeur van Spanje — pater Theisseling is krachtens zijn generalaat Grande van Spanje — de zaakgelastigde van het Nederlandsche hof en een groot aantal notabelen uit de stad.

Pater Theisseling deed zijn intrede in het klooster door de hoofddeur der prachtig versierde en geïllumineerde kerk. Den volgenden dag was er in de kerk een plechtig Te Deum, waarbij tegenwoordig waren o. a. de bisschop van La Plata, Mgr. dr. J. N. Feviers, en Mgr. dr. Francisco Albuti, wijbisschop van Buenos-Ayres. Pater Theisseling bleef daar tot 9 Juli, om dien dag met de „Princesa Isabella de Bourbon" naar Spanje te vertrekken.

K. W. I. M.

Vrijdagavond j. l. stoomde de „Oranje Nassau" onze haven binnen na een voorspoedige reis; binnen acht dagen was de steamer terug.

Een treurig ongeval had Donderdag op het stoomschip plaats. Een Curaçaoënaar, Jozef Raphaela, aan boord werkzaam, viel van het dek in het ruim met het ongelukkig gevolg, dat hij ernstig aan het hoofd gewond werd.

In Curaçao werd hij Vrijdagavonds nog naar het St. Elisabethsgasthuis overgebracht, waar hij Maandag j. l. overleed.

***

De „Juno", die 29 September van Paramaribo hier arriveerde, kon Dinsdag veilig naar New York vertrekken, nadat per telegram het verlof uit Amerika was aangekomen.

***

De „Vulcanus", die 4 October van New York is vertrokken over Haiti en Curaçao naar Suriname, kan morgen of overmorgen hier verwacht worden.

Nieuwe geneesheer.

De „Surinamer" heeft vernomen, dat de heer Abercrombie, geneesheer, naar Curaçao zal vertrekken om aldaar in geneeskundigen dienst te treden.

De heer Abercrombie is tijdelijk gouvernements-geneeskundige op St. Eustatius.

Spaansche Griep.

Deze over geheel Europa verspreide ziekte heeft onder de Curaçaoënaars een nieuw slachtoffer gemaakt. Een der uit Holland met het S.S. „Nieuw-Amsterdam" uitgezondene, bij de K. W. I. M. in dienst zijnde scheepslieden, Herman Zollo genaamd, was in New-York ter verpleging in een hospitaal opgenomen. De ziekte, die hij aan boord had opgedaan, kon men echter niet meester worden.

De gestorvene was tijdens zijn leven bediende op het S. S. „Commewijne."

Aan de treurende familieleden betuigen wij onze hartelijke deelneming.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen het Augustusnummer van America Latina. Verlucht met talrijke photographieën van de groote mannen der Entente, aan wie brieven, gezegden en aansporingen ontleend zijn, biedt het een rijke collectie van zeer lezenswaardige stukken.

* * *

Van den heer Heldewier Vignon, agent van de „Virocacao Co." te New York, ontvingen wij in dank een drukwerk, waarin op de buitengewone voedzame kracht en den aangenamen smaak van dit product wordt gewezen, zoodat het voor zieken en gezonden wordt aanbevolen.

Liefdadigheidsvoorstelling.

De Vereeniging van dames „Eendracht maakt Macht" zal op Zaterdag 26en October e.k. des avonds om half negen een liefdadigheidsvoorstelling geven in haar gebouw aan de Curaçaostraat No. 42.

Het spijt ons, dat wij niet in de gelegenheid zijn onzen lezers het doel dezer voorstelling te kunnen melden. Onder hartelijke dankzegging van de ons toegezonden entréekaart vertrouwen wij, van de geachte Secretaresse een aanvullende mededeeling over het doel tegemoet te mogen zien.

Meeldistributie.

Men schrijft ons van Saba:

„De aankomst van den paketschoener werd den laatsten keer met de grootste belangstelling te gemoet gezien, daar we op Saba geen tarwemeel meer hadden. Daags na de aankomst der „Estelle", werden er 30 zakken tarwemeel gelost, die verkocht zouden worden door den kommies.

De armen hebben echter geen voordeel van het meel, dat van Curaçao naar de eilanden verzonden wordt, want 't komt in de handen van betergestelden, die de armen er duur voor laten betalen. In de Bottom wordt het meel à f 0.50 per ½ KG verkocht, terwijl het in de W. Side, waar ze meer vervoer hebben, maar f 0.40 per pond kost.

Het is meestal verkocht aan menschen, die eigen provisie in den grond hebben.

Moge de regeering een volgenden keer betere maatregelen nemen.

Dankbaar ontvangen.

Het Bestuur van het Montefiore-fonds heeft dit jaar wederom aan elk der besturen van de hier bestaande kerkgenootschappen een gift geschonken om onder hun armen uit te deelen.

Dankbaar heeft de Apost. Vic. deze gift voor de katholieke noodlijdenden aanvaard.

Estelle.

Hedenmiddag vertrekt de paketschoener „Estelle" naar de Bovenwinden. Deze week maakte het schip de reis naar Aruba heen en terug in 48 uren, wat een flinke praestatie mag genoemd worden.

Samson.

Uit Gulfport is bericht ontvangen, dat de Samson aldaar na een voorspoedige reis van acht dagen is aangekomen. Zooals men weet, vertrok de sleepboot daarheen om een grooten lichter te halen voor het bedrijf der Cur. Petr. Mij.

Cinematografia.

De vorige week werd ons het eerste nummer van bovengenoemd blad, orgaan van de Cine Guillermina, toegezonden.

Het spijt ons, onze Katholieke lezers te moeten waarschuwen dit blaadje niet te lezen, daar het verboden prikkellectuur bevat en dient om uit te weiden over de vaak zedelooze stukken, die in genoemde Cine worden ten tooneele gebracht.

Dergelijk propagandageschrijf staat in dienst van een kwade zaak.

Aardbeving.

Den 11en October te kwart over tienen in den morgen heeft er op Porto Rico een hevige aardbeving gewoed, die tot twee uren in den namiddag telkens in kleine schokken aanhield. In Ponce zijn zeer veel huizen verwoest, te Mayaguez is een groote school verwoest, waardoor 31 kinderen het leven verloren. Verscheidene huizen werden een prooi der vlammen. De schade aldaar wordt op 5 miljoen dollar geschat.

Ook op St. Thomas heeft men langdurige aardschokken gevoeld omtrent dienzelfden tijd; schade is daar echter niet veroorzaakt.

Waarschuwing.

In de *Cur. Ct.* deelt de Secr. v/d K. v. K. de mededeeling, dat de Amerikaansche Pharmacopoea het maximum vochtgehalte van aloë op 10% heeft bepaald.

Men late dus eerst zijn aloë onderzoeken vóór afzending naar Amerika, daar anders de partij niet aan den kooper wordt uitgeleverd, gelijk onlangs gebeurde met een lading uit Aruba verzonden, die blijkens onderzoek 13% vocht bevatte.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Aug.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 5.5[illegible].89	f 6.380.67
2e district	Curaçao	29[illegible].25	325.
3e „		—	—
4e „		—	—
5e „		207.	11.
Oranjestad	Aruba	41.75	98.
2e district		5	—
Kralendijk	Bonaire	1,0[illegible]9.81½	467.98
Rincon		—	20
Philipsburg StMart.		1,330.74	1,199.71
Oranjestad St Eust.		2.419.50	—
Bottom	Saba	782.50	824.90
Windwards.		—	—
Totaal		f 11.035.87½	f 9.177.26

Officieele berichten.

De heer George Dobson, tijdelijk belast met de functiën van loods aan de Fuikbaai alhier, is wegens vertrek van het eiland eervol ontheven uit die functiën.

De seiner bij den post voor D. T. alhier P. A. Simon is wegens nalatigheid in zijn dienst voor den tijd van een week geschorst.

De aanwijzing van den onderwijzer 1ste klasse F. Stet om bij ontstentenis het hoofd der Hendrikschool te vervangen, is ingetrokken en de onderwijzer 1ste klasse H. J. Vooren is daartoe aangewezen.

De heer Hubert Oduber is tijdelijk aangesteld tot schrijver op de landskantoren op Aruba.

Aan den tijdelijk agent tweede klasse van politie C. de Graaf is op zijn verzoek eervol ontslag uit den politiedienst verleend, en C. W. de Grijze is tijdelijk als zoodanig benoemd.

Aan den geneesheer van het leprozengesticht alhier Dr. H. A. de Casseres is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend, en de heer Dr. M. Gerstl is tijdelijk met die betrekking belast.

De heer J. A. Abercrombie is tijdelijk belast met de functiën van gouvernements-geneeskundige op St. Eustatius

Aan den onderwijzer tweede klasse aan de Hendrikschool alhier S van de Vrede is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend, en Mevr J A C van Rouveroy van Nieuwaal, geb Peerbolte in het bezit van eene akte van bekwaamheid als onderwijzeres, voor Fransch, nuttige en fraaie handwerken, is tijdelijk werkzaam gesteld aan die school

Aan den tijdelijken onderwijzer 3e klasse aan de openbare school te Bottom op Saba J. A. de Groot is om gewichtige redenen een maand verlof verleend, en Mej. H. E. Hasell wordt tijdelijk geplaatst als kweekelinge aan die school.

William B. Peterson is benoemd tot tijdelijk agent tweede klasse op St. Martin N. G.

Gijsbert de Windt en Frederik A. Hollander zijn benoemd tot tweede kommiezen tweede klasse op Aruba, en Jacobus B. Evertsz tot derde kommies tweede klasse op Bonaire.

De kommies verificateur 1ste klasse der belastingen alhier N. van Meeteren Jr. is op zijn verzoek eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van deurwaarder der belastingen op Curaçao en de kommies 1ste klasse G. M van der Dijs is als zoodanig benoemd.

De kommies 1ste klasse op Bonaire F. E. de Jongh is overgeplaatst op Curaçao en de tweede kommies tweede klasse C. M. Nuboer op Bonaire.

Laatste berichten.

Het Duitsche leger onder generaal von Arnim, uit 17 divisies bestaande en 221,000 man sterk, heeft zijn posities aan de Noordzee verlaten en is in vollen terugtocht naar Antwerpen. De zeekust is vrij.

De Engelsche admiraal Keys heeft troepen ontscheept te Ostende, waar Koning Albert en Koningin Elisabeth hun glorievollen intocht hebben gedaan.

De geallieërden bevinden zich op 5 mijl afstand van Brugge.

Lille (Rijssel) is ongeschonden door de Entente genomen.

De Italianen namen de gewichtige haven Durazzo in Albanië.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Aug. 1918.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven		
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. g.	Vr. g.	Levenl. in echt	Levenl. b. echt	H.
Aruba	15	17	24	8	4	2	0	3	5
Bonaire	11	2	7	6	1	1	0	0	5
St. Martin N.G.	6	1	3	4	4	8	0	0	0
St. Eustatius	3	0	1	2	1	2	0	0	1
Saba	3	0	2	1	1	1	0	0	0
Totaal	38	20	37	21	11	14	0	3	11

HAVEN-NIEUWS

VAN 12 OCT. – 26 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A. Johanson	11 Oct.	Maracaibo	17	La Guayra
Maracaibo	P W Johnson	14	New York	14 Oct.	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	19	Maracaibo	19	New York
Merida	A. Johanson	19	La Guayra	?	Maracaibo
Samson	Bosse	?	Gulfport	3 Oct	Gulfport
Don Alberto	Acuña	19 Oct	Maracaibo	21	Maracaibo
Juno	Draaier	29 Sept	Paramaribo	15	New York
Oranje Nassau	Nijboer	11 Oct	Paramaribo	?	New York
Chira	Paterson	19	Grenada	22	Trinidad

Door den ongeregelden dienst en de onzekere dagen van aankomst der booten uit New York, geeft het bovenste lijstje de data slechts bij benadering aan.

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Clara	12 Oct	Rio Hacha	*Estelle*	12 Oct.	Aruba
Sirena	12	Maracaibo	*Ariminta*	12	La Guayra
Refugio	13	Aruba	*Maria*	12	Bonaire
Stanley	13	Barbados	*Lelia*	14	Aruba
Lelia	14	Bonaire	*Sirena*	14	Trinidad
Segunda Maria	14	Rio Hacha	*Maria*	14	Maracaibo
Nereida	14	La Guayra	*Graciosa*	14	Maracaibo
Estelle	14	Aruba	*Stanley*	14	Barbados
Louisiana	15	San Juan	*Refugio*	14	Aruba
Gaeole	15	Rio Hacha	*Stanley*	15	Guadeloupe
Silfride	16	P Colombia	*Nereida*	15	Cuba
Julia Ramona	16	Vela de Coro	*Virginia*	15	Vela de Coro
Lelia	16	Aruba	*Hirondelle*	15	Martinique
Virginia	18	Vela de Coro	*Felicidad*	16	Maracaibo
Brion	18	Maracaibo	*Alberta*	17	Maracaibo
Rufina	18	Aruba	*Lelia*	18	Bonaire
			Estelle	19	Barlovento

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Sept. 1918 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Sept.	130	17,175	15,567	21	74,090	45,521
Vorige maanden.	1033	148,713	133,678	170	765,247	478,805
Totaal.	1163	165,888	149.245	191	839.337	524.326

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Buitenland.

Lichten van gezonken schepen.

Het groote gebrek aan scheepsruimte is oorzaak, dat men zich de laatste jaren in 't bijzonder heeft toegelegd op het lichten van gezonken zeeschepen.

Op de eerste plaats Engeland, wijl op dit land de scheepsnood niet alleen het meeste drukt, maar ook omdat in zijn omgeving de meeste schepen, door torpedeeren of op mijnen loopen, zijn gezonken.

Hoewel aan dezen arbeid weinig ruchtbaarheid is gegeven, zijn toch enkele bijzonderheden bekend geworden.

Gedurende de jaren 1915 tot en met 1917 werden niet minder dan 260 schepen geborgen, waarvan een groot deel een tonneninhoud had van méér dan 1200 tons. En dit jaar zijn reeds gelicht Jan. 13, Febr. 41, Maart 37, April 36 en Mei 19 schepen. Van zelf zijn onder die schepen begrepen kleine kustvaarders, welke op strand zijn gedreven en daarna gezonken, ook schepen door aanvaring in of nabij de zeehavens ondergegaan. Maar daarnaast zijn tevens een groot aantal schepen welke zware rompschade hadden bekomen door torpedeering of het loopen op een mijn. En wat deze laatste beschadigingen beteekenen kan men zich het best voorstellen, dat door het gevormde gat gemakkelijk paard en wagen kunnen trekken. Zoo werd onlangs een stoomschip geborgen, dat bij de machinekamer door een torpedo was getroffen, waardoor een gat van 2½ bij 4 meter was geslagen.

De techniek heeft ook op dit gebied een groote vooruitgang gemaakt. Schepen, welke in 15 vadem (1 vadem = 6 Eng. voet = 1.80 M.) water lagen, zijn met succes boven water gebracht. Engelsche duikers zijn tot een diepte van 35 vadem afgedaald om een onderzoek in te stellen, maar het blijkt in de practijk niet mogelijk op een grooter diepte dan 25 vadem te kunnen werken.

Het heivermogen is de laatste jaren eveneens opgedreven.

Thans licht men schepen met een gewicht tot 3500 tons.

Een stoomschip van 5000 tons geladen met kolen was einde 1917 getorpedeerd en gezonken. Dit schip lag in 12 vadem water. Duikers hebben eerst de lading gelost, vervolgens het gat, dat 2 bij 3 meter groot was gedicht, waarna het werd gelicht en hooger op aan den grond gezet werd. Sedert is dit schip afdoende gerepareerd en vaart nu weder voor de marine.

Dit verklaart tevens hoe 't mogelijk is, dat schepen getorpedeerd en gezonken, later opnieuw door een duikboot kunnen worden aangevallen.

Wij weten niet, of Engeland den tonneninhoud der maandelijks geborgen schepen telt bij zijn nieuw gebouwde, maar het komt ons voor, dat het cijfer, gezien de hiervoor gemelde getallen, niet onbelangrijk is en zeer zeker vermeldenswaard.

De Katholieke clerus in Italië.

De lasterpraatjes, die in den laatsten tijd in Italië zijn uitgestrooid over de Katholieke geestelijkheid, welke beweging vooral geleid wordt „della Valle del Fevere", dus van uit het Palazzo Giustiniani, hebben zich zoo vermeerderd, dat vele bisschoppen en prelaten zich hiermede hebben moeten bemoeien. Bijna alle bisschoppen en priesters, die aangeklaagd werden voor een of ander patriotistisch misdrijf, heeft men vrij moeten spreken en dit niet wegens „non provata reita" (dat die aanklacht niet bewezen kan worden), doch wegens „non existenza di reato" (dat geen strafbaar feit bevonden wordt). Desondanks gaat het spel der Italiaansche vrijmetselaars rustig door. De kerkelijke autoriteiten hebben zich nu gewend tot den Minister van Justitie, Sacchi, maar deze heer — als volbloed anti-clericaal — heeft zich van de zaak afgemaakt, door te zeggen, dat hij aan de rechterlijke macht de noodige „instructiën" heeft gegeven. Doch de Italiaansche rechters weten zulke „instructiën" naar waarde te schatten; voor hen beteekenen zij, dat op den ingeslagen weg kan worden voortgegaan.

Bemannen van Amerikaansche schepen.

Het Britsche „Journal of Commerce" noemt het bemannen der Amerikaansche koopvaarders een der moeilijkste kwesties, die de Vereenigde Staten hebben op te lossen ter verwezenlijking van hun handelsvlootplannen. De echte Amerikaan toch voelt weinig voor het zeemansleven. Het blad twijfelt er wel niet aan, dat men voldoende scheepspersoneel bijeen zal krijgen, maar verwacht heel weinig van de kwaliteit van dit personeel, en vervolgt dan: „Men kan tegenwoordig sneller schepen bouwen dan zeelieden vormen. Een soldaat kan in zeer korten tijd worden geoefend, een zeeman niet. Wel is het werk aan boord van de moderne stoomschepen in hooge mate machinaal, tenminste wat de matrozen en de stokers betreft, maar dit geldt niet voor de stuurlieden en machinisten. En juist van deze beide groepen hangt de veiligheid der schepen af. Er zijn speciale opleidingscholen voor scheepsofficieren geopend, maar daar wordt men slechts theoretisch gevormd, terwijl een scheepsofficier juist practische ervaring moet hebben. En deze kan onmogelijk door theoretiseeren verkregen worden. Vandaar dat wij eenigszins sceptisch staan tegenover de resultaten van het bemanningsprobleem, dat de Vereenigde Staten thans aan het oplossen zijn."

Berlijnsche modeweek.

Vóór enkele maanden is er in de Duitsche hoofdstad een modeweek gehouden, welke vele bezoekers trok uit de met Duitschland verbonden landen en het neutrale buitenland. De Berlijnsche modeindustrie was ook vóór den oorlog van belang, toen aldaar ongeveer 260 groote confectiezaken bestonden met een omzet van meer dan 250 millioen mark en een leger van 50.000 arbeiders, ongerekend de werklieden in de nevenindustrieën. Doch de Berlijnsche mode-industrie stond zeer onder den invloed van het buitenland, vooral van Parijs. Bij het uitbreken van den oorlog werd het bedrijf eerst gevoelig getroffen, maar spoedig herstelde het zich en tengevolge van den oorlog op zich zelf aangewezen, ontwikkelde de industrie zich tot een eigen Duitsche mode, die na den oorlog een blijvende plaats sal innemen. De tentoonstelling omvatte alle takken van het bedrijf en werd in de étalages en winkels gehouden.

De strijd tegen de duikbooten.

Op een feest van de Amerikaansche troepen te Londen heeft Sir Eric Geddes verteld, hoe een Engelsch „lok"schip bekend als de „Q. 50", een Duitsche duikboot verschalkte en in den grond boorde. Aan de „Q. 50" was het uiterlijk gegeven van een vuile kolenboot; de bemanning zag er uit als die van een koopvaarder, evenals de kapitein er uitzag als een gezagvoerder van een koopvaarder, maar hun uniform en de oorlogsvlag waren aan boord. De „Q 50" stoomde den Atlantischen Oceaan op met verzegelde orders, welke den kapitein meedeelden, dat Duitsche duikbooten Britsche en Amerikaansche schepen in den grond boorden op een bepaald punt. Twee uur later kreeg de „Q. 50" een duikboot in zicht; dadelijk wendde het schip den steven en maakte zich uit de voeten. De duikboot maakte jacht erop en begon het kolenschip te beschieten. Enkele granaten vielen op het dek en doodden en verwondden manschappen. Maar steeds stoomde het „lok"schip verder. Het gaf het Engelsche noodsein: „een duikboot vervolgt en beschiet mij; ik ben op het punt het schip te verlaten. Help mij". Daardoor begon de duikbootcommandant te gelooven, dat bij een gemakkelijke buit zou bemachtigen. Intusschen begon het achterschip te branden en de commandant begreep, dat spoedig de ontploffing van het kruitmagazijn moest volgen; dit gebeurde ook, waarbij een der beide kanonnen op het achterdek de lucht in werd geslingerd. De kapitein gaf een afgesproken signaal aan eenige oorlogsschepen, die zich op een afstand hadden gehouden. De duikboot naderde en toen het vaartuig vlak voor de „Q. 50" was, werd de kap van het kanon genomen en granaat na granaat werd afgevuurd, waardoor de duikboot in den grond werd geboord. De te hulp snellende oorlogsbodems namen de bemanning van de „Q. 50" op.

Sir Eric Geddes verzekerde, dat hij en admiraal Sims intusschen nog over meer middelen beschikten om duikbooten in den val te lokken.

Een van die andere middelen verhaalt een medewerker van de „Times".

Een duikboot gaf aan een schip last zich over te geven en ze vuurde eenige granaten af om aan dit bevel kracht bij te zetten. Toen gingen booten van het schip af, maar op het dek bleef een vrouw, die met een zuigeling in den arm als waanzinnig rondliep. De duikboot naderde daarop het verlaten vaartuig, maar nauwelijks was ze langszij of de vrouw wierp de „zuigeling" in het open luik van de duikboot en „baby" deed den bodem van de boot uiteenscheuren. De „vrouw" ontving later het Victoria-kruis.

Onlusten in Japan.

Volgens een Reuter-bericht uit Osaka zijn onlangs in Japan rijstonlusten uitgebroken, welke zich ontwikkelden tot de meest ernstige in de geschiedenis van Japan. In bijna iedere belangrijke stad staan de troepen gereed om in te grijpen en op verscheidene plaatsen hebben zij zich genoodzaakt gezien op de menigte te vuren. Te Kobe zijn de kantoren van de Suzuki-maatschappij en van het dagblad Kobeshimbun in brand gestoken. De politie stond tegenover de oproerige menigte machteloos. Te Nogoya was een menigte van 30.000 personen in den vierden nacht van de onlusten nog steeds bezig met het in brand steken der rijstwinkels.

Te Tokio zijn de vensters van vele rijstwinkels verbrijzeld. De politie bewaakt de bruggen, de parken en woningen der ministers.

Men gelooft, dat de hooge prijzen der rijst slechts een voorwendsel zijn voor het volk om uiting te kunnen geven aan zijn antipathie tegen de oorlogswinstmakers.

De keizer heeft 5 millioen yen tot hulp aan de noodlijdenden gegeven, terwijl het kabinet 10 mill. beschikbaar stelde voor 't zelfde doel.

Een aanvullend bericht uit Tokio aan de „Times" meldt dat de Japansche regeering haar houding tegenover de rijstonlusten verzacht heeft. Vele opstootjes te Tokio, waaraan menigten van 1000 tot 10.000 menschen deelnamen, hebben plaatsgegrepen.

De betoogingen waren min of meer ernstig in 18 prefekturen, w. o. de steden Osaka, Kyoto en Kobe.

Het Japansche volk, dat door den oorlog zoo hoog is opgeklommen in welvarendheid en schatten gouds het land zag binnenstroomen, wil zelf ook van dezen bloei profiteeren en geen honger lijden of dure prijzen betalen ter wille van enkele woekeraars.

Wilson en Ierland.

De „Catholic Times" bevatte laatst de volgende typische persiflage op verschillende verklaringen door den Amerikaanschen president Wilson en den Engelschen premier Lloyd George afgelegd inzake de „vrijheid der volkeren", maar speciaal van Ierland.

Wilson: Washington en de andere Amerikaansche revolutionnairen streden voor de vrijheid en wij volgen hen na. Het is ons onschatbaar voorrecht te strijden voor de vrijheden van Amerika, zoowel als van ieder ander volk.

Lloyd George: Hoera voor de mannen, die strijden voor de vrijheid van de wereld.

Wilson: Maar gij belemmert de vrijheid in Ierland. Gij hebt geheel Ierland tot gevaarlijk gebied verklaard. Gij hebt de vertegenwoordigers der meerderheid van de macht uitgesloten en de vertegenwoordiger van een vijandige, reactionaire en heethoofdige minderheid aan het bewind geholpen. Gij bestrijdt een volksbeweging en een organisatie voor de propaganda van Ierland's oude taal. Dit is geen strijd voor de vrijheid, doch het tegenovergestelde.

Lloyd George: Jawel, maar er zijn uitzonderingen op iederen regel.

Wilson: Ik aanvaard in dit geval geen enkele uitzondering. Sprak ik niet van de vrijheden niet alleen van Amerika, maar ook van ieder ander volk?

Lloyd George: Ja, ziet u, het was nooit mijn bedoeling, dat de klank van Ierland's stem uw oor zou bereiken in zulke zorgelijke tijden. Wij dachten, dat u ze niet zoudt hooren in het gewoel van den krijg.

Wilson: Stil, niets daarover meer. Denkt gij, dat wij Amerikanen ons laten omver praten?

Alduitschers .... pruiduitschers.

Het is niet moeilijk bij een blik over de vier oorlogsjaren te constateeren, dat de Alduitschers voor hun vaderland heel wat bedorven hebben. Denken wij slechts aan de hardnekkig vastgehouden verklaring hunnerzijds over het behoud van België, waardoor Engeland ook onverbiddelijk werd; aan den door hen opgeworpen onbeperkten duikbootoorlog, waardoor Amerika zich bij de Entente schaarde.

Lang heeft het geduurd vóór hun macht ging tanen. Von Hertling wist zich echter op het laatst van zijn regeering aan hun invloed te onttrekken. In een zijner redevoeringen, kort voor zijn aftreden gehouden, gaf hij hun ferme klappen en verklaarde — hoe dit den Pangermanisten ook moest spijten — dat België geheel en volkomen vrij en onafhankelijk sal zijn gelijk vóór den oorlog.

Ook uit een anderen hoek kregen de Alduitschers klop. Men weet, dat Erzberger, het Centrumslid, na eerst lang in hun gelederen te hebben gestaan, zich van hen afkeerde en hen hevig bestookte. Ook Prof. Delbruck, redacteur van de „Preuss. Jahrbücher," schreef: Geen vrede is mogelijk, wanneer niet eerst de oorlog is verklaard aan de Alduitschers. Men kan niet van de Engelschen verlangen, dat zij gelooven aan de eerlijkheid van onzen vredeswensch en tevens den Alduitschers de hoop laten, dat men hun heimelijke vriend en bondgenoot is.

En dr. Paul Rohrbach, docent in de koloniale economie aan de Handelshoogeschool te Berlijn, deelde in de „Deutsche Politik" mede:

„Datgene, waarmede de vijandelijke laster en verdachtmaking van Duitschland wordt gevoed, waaruit de methode der Entente, om Duitschland voor te stellen als een gewelddadige en wettelooze macht ten overstaan van de geheele wereld, haar kracht put, is niets anders dan het werk der Alduitschers."

De democratiseering van Duitschland en de daarmee gepaard gaande val der Alduitschers zal gunstig werken op de komende vredesonderhandelingen.

Gebrek aan droogdokken.

Volgens „Lloyds List" heeft de Kamer van Koophandel te Philadelphia de aandacht gevestigd op het ernstige gebrek aan droogdokken in de Vereenigde Staten. Zij dringt aan op het bouwen van 4 droogdokken, alleen in Philadelphia, elk ter lengte van tenminste 850 voet; op het oogenblik toch is er in het gebied der Delaware slechts één droogdok, dat in normale tijden reeds overladen was met scheepsreparaties. In geheel Amerika zijn er slechts 27, terwijl er, naar de meening van de Kamer van Koophandel te Philadelphia, tenminste 280, dus meer dan tienmaal zooveel, noodig zijn. Het tekort aan droogdokken aan de Atlantische kust maakt, wat juist tegenwoordig van het hoogste belang is, iedere poging om beschadigde schepen te repareeren vruchteloos.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Sept. zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	17	Aruba	21
Barbados	8	Barbados	7
Barahona	1	Barahona	1
Bonaire	36	Bonaire	40
Bovenw. eil.	3	Bovenw. eil.	2
Carupano	1	Cuba	2
Cuba	2	La Guayra	8
La Guayra	7	La Vela de Coro	12
La Vela de Coro	10	Maracaibo	18
Maracaibo	18	Pto Cabello	17
Pampatar	2	Pto Colombia	1
Pto Cabello	21	Pto Sucre	1
Pto Rico	1	Rio Hacha	3
Rio Hacha	3		
Trinidad	1		
Tucacas	3		
Sto Domingo	1		
totaal	130	totaal	133

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1 Maart 1917 tot en met 31 Augustus 1917, onder **No. 4346 S** tot en met **No. 3490 T,** zal plaats hebben op Donderdag den 24en October a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten,

Curaçao, 19 Oct. 1918.

De Voorzitter,
6 C. S. Gorsira.